

RĪGAS 51. VIDUSSKOLA

Latgales iela 262, Rīga, LV-1063, tālrunis 67187896, e-pasts: r51vs@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

26.05.2026.

Nr. VS51-26-2-nts

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA

Rīcība ārkārtas situācijās – šūnu apraides brīdinājumi un gaisa telpas apdraudējums

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Šī instrukcija nosaka nodarbināto rīcību ārkārtas situācijās, kas saistītas ar valsts šūnu apraides brīdinājumiem un iespējamu gaisa telpas apdraudējumu (t.sk. bezpilota lidaparātiem jeb droniem vai neidentificētiem lidojošiem objektiem).
- 1.2. Instrukcijas mērķis ir nodrošināt savlaicīgu, koordinētu un drošu rīcību, lai mazinātu riskus cilvēku dzīvībai un veselībai.
- 1.3. Instrukcija ir saistoša **visiem nodarbinātajiem** neatkarīgi no darba tiesisko attiecību veida un darba veikšanas vietas (klātiene, attālināti vai hibrīda tipa).
- 1.4. Instrukcija tiek piemērota kopā ar organizācijas iekšējās kārtības noteikumiem un civilās aizsardzības dokumentiem.

2. Termins

- 2.1. **Šūnu apraide** – valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas paziņojums, kas tiek nosūtīts mobilajām ierīcēm konkrētā ģeogrāfiskā teritorijā, lai informētu par apdraudējumu un nepieciešamo rīcību.
- 2.2. **Sarkanais brīdinājums** („Presidential Alert”) — valdības paziņojums par ārkārtas situāciju, kur noteikti īpaši režīmi (komandantstunda, mobilizācija u.tml.).
- 2.3. **Oranžais brīdinājums** („Extreme Alert”) — paziņojums par tūlītēju, neprognozējamu apdraudējumu, kas prasa ātru rīcību (piemēram, gaisa telpas apdraudējums, ķīmiska noplūde, plašs ugunsgrēks, ekstremāli laikapstākļi ar tūlītējām sekām).
- 2.4. **Dzeltenais brīdinājums** („Severe Alert”) — paziņojums par prognozējamiem riskiem, galvenokārt bīstamiem laikapstākļiem (vētra, stipra snigšana, lielgraudu krusa, plūdu draudi).
- 2.5. **Gaisa telpas apdraudējums** – situācija, kurā iespējami riski no bezpilota lidaparātiem (droniem), neidentificētiem lidojošiem objektiem vai citiem gaisa telpā esošiem objektiem.
- 2.6. **Atbildīgā persona** – organizācijas norīkota persona, kas koordinē rīcību ārkārtas situācijā un nodrošina iekšējo komunikāciju.

3. Vispārējie rīcības principi

- 3.1. Saņemot jebkādu ārkārtas brīdinājumu, nodarbinātajam nekavējoties jāizvērtē situācija un jāievēro norādījumi.
- 3.2. **Aizliegts** ignorēt šūnu apraides paziņojumus vai pieņemt, ka tie neattiecas uz konkrēto personu.

3.3. **Aizliegts** tuvuoties aizdomīgiem vai nokritušiem droniem, kā arī tos aiztikt vai pārvietot.

3.4. Jāievēro princips: “**saņem – uztver – rīkojies – ziņo**”.

3.5. Šūnu apraides brīdinājumu līmeņi un to nozīme:

3.5.1. Sarkanais brīdinājums (Presidential Alert):

3.5.1.1. Valsts līmeņa ārkārtas situācijas paziņojums.

3.5.1.2. Norāda uz būtisku apdraudējumu valsts drošībai vai iedzīvotāju dzīvībai un veselībai.

3.5.1.3. Var tikt noteikti īpaši režīmi, tai skaitā komandantstunda, mobilizācija vai citi ierobežojoši pasākumi.

3.5.1.4. Rīcība tiek veikta nekavējoties, stingri ievērojot atbildīgo valsts dienestu norādījumus.

3.5.2. Oranžais brīdinājums (Extreme Alert):

3.5.2.1. Paziņojums par tūlītēju, neprognozējamu apdraudējumu, kas prasa nekavējošu rīcību.

3.5.2.2. Var ietvert gaisa telpas apdraudējumu, ķīmisku noplūdi, plašu ugunsgrēku vai citus pēkšņus riskus.

3.5.2.3. Nepieciešama tūlītēja drošības pasākumu ievērošana atbilstoši oficiālajiem norādījumiem.

3.5.3. Dzeltenais brīdinājums (Severe Alert):

3.5.3.1. Paziņojums par prognozējamiem riskiem vai bīstamiem laikapstākļiem.

3.5.3.2. Var ietvert vētru, stipru snigšanu, krusu, plūdu draudus vai citus līdzīgus apdraudējumus.

3.5.3.3. Nepieciešama situācijas uzraudzība un preventīva rīcība risku mazināšanai.

3.5.4. Nodarbinātajiem ieteicams uzturēt uzlādētu mobilo ierīci un iespējotu šūnu apraides brīdinājumu saņemšanu, lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas saņemšanu ārkārtas situācijās.

3.5.5. Šūnu apraide nav vienīgais agrīnās brīdināšanas rīks, bet šobrīd tā ir visoperatīvākā un mērķētākā iespēja sasniegt iedzīvotājus tieši tajā vietā, kur apdraudējums pastāv. Paralēli turpinās darboties:

- trauksmes sirēnas;
- mobilā lietotne “112 Latvija” un tīmekļvietne 112.lv;
- sabiedriskie mediji – Latvijas Televīzija, Latvijas Radio, LSM;
- operatīvo dienestu skaļruņi un pašvaldību informācijas kanāli.

4. Rīcība šūnu apraides brīdinājuma gadījumā

4.1. Vispārīga rīcība

4.1.1. Nekavējoties pārtraukt darbu, izņemot gadījumu, ja darba nekavējoša pārtraukšana ir bīstama.

4.1.2. Izlasīt paziņojumu un ievērot tajā norādītos rīcības soļus.

4.1.3. Sazināties ar tiešo vadītāju vai atbildīgo personu, ja tas ir iespējams.

4.2. Ja atrodies iekštelpās:

4.2.1. Nekavējoties pārvietoties uz drošāko telpas zonu, kur starp personu un ēkas ārpusi ir vismaz divas sienas (divu sienu princips), un palikt tajā (skat. 2 pielikumu). Priekšroka dodama telpām bez logiem.

4.2.2. Dzirdot sprādziena vai trieciena skaņas, palikt iekštelpās un netuvoties logiem, durvīm vai stiklotām konstrukcijām.

4.2.3. Telpas atstāt tikai pēc atbildīgo dienestu oficiāla paziņojuma saņemšanas. Ja oficiāla informācija nav pieejama, telpas atstāt tikai pēc tam, kad vairs nav konstatējamu apdraudējuma pazīmes, ievērojot īpašu piesardzību.

4.2.4. Atsākot pārvietošanos, pārvietoties lēni un uzmanīgi, izvērtējot iespējamus riskus un maršruta drošību.

- 4.2.5. Ja esi ievainots, iespēju robežās sniegt sev pirmo palīdzību.
- 4.2.6. Ja tas neapdraud paša drošību, sniegt pirmo palīdzību citiem cietušajiem.
- 4.2.7. Nekavējoties zvanīt 112 un sniegt informāciju par cietušajiem (Kur noticis? Kas noticis? Cik cietušo?).
- 4.2.8. Stingri ievērot atbildīgo dienestu norādījumus, ņemot vērā, ka rīcība var mainīties atkarībā no apdraudējuma veida un intensitātes.
- 4.2.9. Uz patvēruma vietu (piemēram, pagrabu vai patvertni) doties tikai tad, ja tas ir norādīts šūnu apraides vai citu oficiālu brīdinājumu paziņojumā.

4.3. Ja atrodies ārpus telpām:

- 4.3.1. Nekavējoties meklēt tuvāko drošo patvērumu (ēka, pagrabs u.c. priekšroku dodot telpai bez logiem vai ar pēc iespējas mazāk logiem un stiklotām konstrukcijām).
- 4.3.2. Izvairīties no atklātām teritorijām un transporta intensīvām zonām.
- 4.3.3. Neuzturēties pie logiem, stiklotām konstrukcijām vai atklātās vietās.

4.4. Ja atrodies transportlīdzeklī

- 4.4.1. Ja iespējams, apstāties drošā vietā.
- 4.4.2. Pārvietoties uz tuvāko drošo ēku vai patvērumu, ja tas ir droši.

5. Rīcība gaisa telpas apdraudējuma (droni / neidentificēti objekti) gadījumā

5.1. Ja redz dronu vai aizdomīgu lidojošu objektu:

- 5.1.1. Saglabāt mieru un neprovocēt situāciju.
- 5.1.2. Nekavējoties attālināties no objekta.
- 5.1.3. Ziņot atbildīgajām iestādēm (112), norādot atrašanās vietu un laiku (skat. 1. pielikumu).

5.2. Ja objekts ir nokritis

- 5.2.1. Netuvoties objektam vismaz 100 metru attālumā.
- 5.2.2. Nepieskarties un nepārvietot objektu vai tā daļas.
- 5.2.3. Izvairīties no mobilo sakaru un radio ierīču lietošanas objekta tuvumā.
- 5.2.4. Nekavējoties ziņot 112.
- 5.2.5. Nokritis vai neidentificēts objekts uzskatāms par potenciāli sprādzienbīstamu līdz kompetento dienestu pārbaudes veikšanai.

6. Iekšējā komunikācija un informēšana

- 6.1. Informācija par ārkārtas situāciju organizācijā tiek izplatīta caur iekšējiem komunikācijas kanāliem (SMS, e-pasts, iekšējās platformas).
- 6.2. Nodarbinātajiem ir pienākums sekot organizācijas oficiālajiem paziņojumiem un neizplatīt nepārbaudītu informāciju.
 - 6.2.1. Aizliegts publiskot sociālajos tīklos vai citos publiski pieejamos informācijas kanālos fotoattēlus, video vai citu informāciju par iespējamu gaisa telpas apdraudējumu, ja tas var traucēt atbildīgo dienestu darbību vai apdraudēt drošību.
- 6.3. Ja iespējams, jāinformē kolēģi, kas var būt apdraudētajā zonā.

7. Darba atsākšana

- 7.1. Darba atsākšana iespējama tikai pēc oficiāla paziņojuma par apdraudējuma beigām.
- 7.2. Darba vieta tiek atzīta par drošu pēc atbildīgās personas vai kompetento dienestu apstiprinājuma. Pirms darba atsākšanas tiek izvērtēta arī iespējamo sekundāro risku neesamība.
- 7.3. Darbs tiek atsākts pakāpeniski, ja nepieciešams, ņemot vērā situācijas raksturu.

8. Darba vides riski

8.1. Papildus risku novērtējuma protokolā identificētajiem darba vides riskiem, visiem nodarbinātajiem ir saistoši arī zemāk norādītie ārējās vides ietekmes riski, kas var rasties pēkšņu un nekontrolējamu apstākļu dēļ:

Traumatisma risks: ārējs gaisa telpas apdraudējums, tostarp bezpilota lidaparātu (dronu), neidentificētu lidojošu objektu vai citu gaisa telpā esošu objektu radīti riski. Šie riski ietver iespējamu fizisku traumu rašanos objektu krišanas, sadursmes vai eksplozijas gadījumā, kā arī netiešus riskus, kas saistīti ar pēkšņu evakuāciju, pārvietošanos vai patvēruma meklēšanu ārkārtas situācijā.

Psihosociālie riski: ārējās gaisa telpas apdraudējuma un šūnu apraides brīdinājumu izraisīta ārkārtas situācijas ietekme uz nodarbināto psiholoģisko slodzi, stresa līmeni un rīcības spēju. Šādi apstākļi var izraisīt paaugstinātu spriedzi, trauksmi, kā arī ietekmēt darba organizāciju, komunikāciju un lēmumu pieņemšanas procesu ārkārtas situācijas laikā.

Nr.	Riska veids	Riska apraksts	Iespējamās sekas	Preventīvie aizsardzības pasākumi	Riska līmenis*
1.	Traumatisma risks – ārējs gaisa telpas apdraudējums, sprādzienbīstamība	Bezpilota lidaparātu (dronu), neidentificētu lidojošu objektu vai citu gaisa telpā esošu objektu radīts apdraudējums, t.sk. iespējamā sprādzienbīstamība vai objekta krišana darba vidē	Fiziskas traumas (triecieni, ievainojumi, apdegumi), bojājumi infrastruktūrai, evakuācijas nepieciešamība, pēkšņa darba pārtraukšana, sekundāri negadījumi (kritieni, panika)	Rīcības instrukcijas ievērošana; attālināšanās no objekta; patvēruma meklēšana iekštelpās; aizliegums tuvojties vai aiztikt objektus; 112 informēšana; darbinieku apmācība	Dinamisks risks – atkarīgs no ārējās situācijas attīstības un valsts institūciju izsludinātā brīdinājuma līmeņa
2.	Traumatisma risks – ārējs gaisa telpas objektu vai atlūzu krišana	Bezpilota lidaparātu (dronu), neidentificētu objektu vai citu gaisa telpā esošu objektu radīts apdraudējums, t.sk. objekta vai tā daļu krišana darba vidē	Fiziskas traumas (triecieni, ievainojumi, apdegumi), bojājumi infrastruktūrai, evakuācijas nepieciešamība, pēkšņa darba pārtraukšana, sekundāri negadījumi (kritieni, panika)	Rīcības instrukcijas ievērošana; attālināšanās no objekta; patvēruma meklēšana iekštelpās; aizliegums tuvojties vai aiztikt objektus; 112 informēšana; darbinieku apmācība	Dinamisks risks – atkarīgs no ārējās situācijas attīstības un valsts institūciju izsludinātā brīdinājuma līmeņa
3.	Psihosociālais risks – šūnu apraides brīdinājumi	Šūnu apraides (agrīnās brīdināšanas sistēmas) paziņojumu	Stress, trauksme, panika, koncentrēšanās spēju	Skaidras rīcības instrukcijas; regulāras apmācības; informācijas	Dinamisks risks – atkarīgs no ārējās situācijas

Nr.	Riska veids	Riska apraksts	Iespējamās sekas	Preventīvie aizsardzības pasākumi	Riska līmenis*
		izraisīta ārkārtas situācijas ietekme uz nodarbināto psiholoģisko stāvokli un darba organizāciju	samazināšanās, kļūdaina rīcība, komunikācijas traucējumi, darba procesa apstāšanās	pieejamība; iekšējās komunikācijas kanāli; vadības koordinācija; regulāra darbinieku informēšana	attīstības un valsts institūciju izsludinātā brīdinājuma līmeņa
4.	Psihosociālais risks - ārējs gaisa telpas apdraudējums un citas ārkārtējās situācijas	Ārēja apdraudējuma, tostarp gaisa telpas apdraudējuma, sprādzieni, evakuācijas nepieciešamības vai citu ārkārtas situāciju ietekme uz nodarbināto emocionālo stāvokli, psiholoģisko noturību un darba organizāciju	Stress, trauksme, panika, koncentrēšanās spēju samazināšanās, kļūdaina rīcība, komunikācijas traucējumi, darba procesa apstāšanās	Skaidras rīcības instrukcijas; regulāras apmācības; savlaicīga informēšana; vadības koordinācija; iekšējās komunikācijas nodrošināšana; iespēja saņemt atbalstu pēc ārkārtas situācijas; darba organizācijas pielāgošana situācijai	Dinamisks risks – atkarīgs no ārējās situācijas attīstības un valsts institūciju izsludinātā brīdinājuma līmeņa

8.2. Riska līmenis:

Dinamisks risks – atkarīgs no ārējās situācijas attīstības un valsts institūciju izsludinātā brīdinājuma līmeņa.

- **Zems**, ja nav konstatēts aktuāls ārējās vides apdraudējums (nav šūnu apraides brīdinājuma un nav identificēta gaisa telpas apdraudējuma pazīmju organizācijas teritorijā).
- **Mainīgs (no zema līdz augsta līmeņa riskam)**, ja tiek saņemts šūnu apraides brīdinājums vai konstatēts iespējams gaisa telpas apdraudējums (t.sk. droni vai citi lidojoši objekti), un riska līmenis tiek noteikts atbilstoši konkrētā apdraudējuma veidam, intensitātei un valsts atbildīgo institūciju noteiktajam brīdinājuma līmenim.

9. Informācijas aktualizācija un oficiālie avoti

9.1. Ārkārtas situāciju laikā informācija un rīcības rekomendācijas var tikt operatīvi precizētas vai mainītas atbilstoši situācijas attīstībai.

9.2. Nodarbinātajiem ir pienākums sekot aktuālajai informācijai un atbildīgo institūciju norādījumiem oficiālajos informācijas avotos, tai skaitā 112.lv

9.3. Informācijai jāseko tikai oficiālos informācijas avotos un atbildīgo institūciju paziņojumos.

Informatīvais materiāls par rīcību drona incidenta gadījumā

KO DARĪT DRONA INCIDENTA GADĪJUMĀ:

- Netuvojies dronam vai atliekām — tas var būt bīstams.
- Meklē patvērumu telpās, aizver logus un durvis — ievēro divu sienu principu.
- Ziņo par aizdomīgu dronu vai tā atliekām: zvani 112, norādi vietu, laiku un novērojumu.
- Neizplati foto un videomateriālus sociālajos tīklos — nodod materiālus policijai.
- Seko aktuālajai informācijai tīmekļvietnē 112.lv, Nacionālo bruņoto spēku mājaslapā www.mil.lv, Valsts policijas mājaslapā www.vp.gov.lv un to sociālajos tīklos.
- Plašāk par rīcību drona incidenta gadījumā lasi Sargs.lv.
- Saglabā modrību — ikviens gadījums jāuztver nopietni.

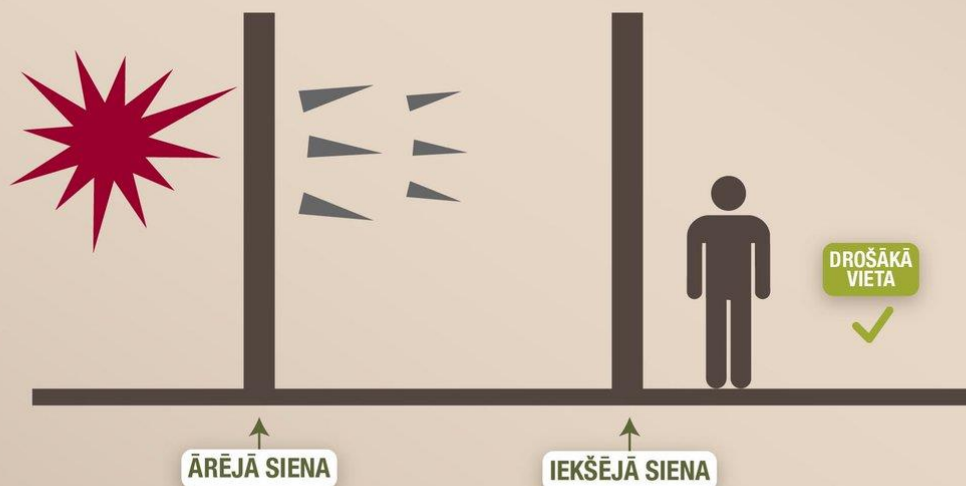
krievijas agresīvā kara pret Ukrainu dēļ neidentificētu dronu ielidošana Baltijas valstīs var atkārtoties aizvien biežāk, tāpēc sabiedrībai jābūt modrai.

PATVĒRUMS AR DIVU SIENU PRINCIPU

Šūnapraidē izsludinātā dronu apdraudējuma laikā meklē patvērumu tuvākajā ēkā.

Iekštelpās ievēro "vismaz divu sienu" principu – meklē patvērumu aiz divām sienām. Aizver logus un durvis, netuvojies tiem. Tas sniedz papildu aizsardzību un pasargā no triecienviļņa un šķembām.

Ja nav iespējams ievērot divu sienu principu, paliec iespējami tālāk no logiem.

Rīgas 51. vidusskolas vadītāja/direktore (izglītības jomā)

N.Akopjana

Endzele67187896